

HAVAGVIKHAT ILAGIARUTIT

HIVUNIKHANGIT

- GN-kut ilitaqhijut piqalaaqtut hulidjutaulaaqtunik ukua tamaita manikhaakhat ihuaqutit pipkagaujut naunaittunik inikhanik (havaakkhat inuqaliriangani) akittaqtaulimanngittut ukua pipkagaujut angitqijani inuit havagviujuni havaktut, pidjutaujuq havaktikhaqhiuriangani pihimainnarianganilu ihumagijaujunik. Taimaa akiliuhiakhat atahuinnaujuq ihumaaluutinga havaktukhaqhiuqtut, talvani piliuqtaaqtuq piqaqtuq naunaittumik nanminiqtinga/havagvinga ihariaginiq, ikajuqtaujuq uumannga ihuaqtuq niuvvaavingmut naahautingit, GN-kut ihumaginiaqtait iliurailutik havagvikhat ilagiarutit piliuqhimaajuq akiliuhiakhamut titiqqat havaamut(t).

Havagvikhat ilagiarutit piliuqtauhimajut ikajuutikhanik havaktikhaqhiurnikkut imaalu ikitqijainnik, ihuaqhautikhanik pihimahimmaaqtumik havaakkhat, amigairjumijaami akiliuhiakhanut tunijauhimajut ajurnavjaktumik havaakhanik, aallannguqhimaittumik tadja puqtunianut naunaiqtauhimajut havaakhamik GN-kut havaakhainnik naunaijautikhanik havaktaunikhanik. Havagvikhat ilagiarutit havaktaunngittut ihuarnikkut havaanun akiliuhiakhat kihimi ikajuutit taapkua atuqtaujaqtut ihuangnikkut qanuringiniit ihuaqharianginni akiliuhiakhat puuqhimajut akittaqtaulutik amigaittuni kavamatkuni havagiit havaakhaliurutikhangit.

INUIT INUUQATIGIINGNIKKUT AKHURUTIGIJANGIT (ISV) HIVUNIKHALIURUTAIT

- Una hivulliuruti hivulliuqtaujuq hapkunannga Inuit inuuqatigiingnikkut akhurutigijangit:
  - Qanuqtuurniq** – hanatuniq pivighaqarniqlu: Havagvikhat ilagiarutit akiliuhiq ihuarnikkut ikajuutikhaq havaktukhaqhiurnikkut uvvalu pihimanikkut havaktut humi ihuaqtumik naunaitkutiqaqqtut taapkua akittuqtilaangit akiliuhiat tunijaujut qanuringinniit havaktikhaqhiurlutik uvvalu amigairjuumilugit havaktut aallannguqattaqtut; unalu
  - Pililiriqtigiinniq/Ikajuqtigiinniq** – *havaqatigiiktut nakuuyumut pidjutigiami*: Havagvikhat ilagiarutit akiliuhiakhat takupkajut kavamatkut pinahuaqtainnik amigairjuumidjutikhanik imaalu ihuaqtumik ikajuutikhainnik kivgaqtuidjutikhanik Nunavunmiunut.

PITQUYAUHIMAYUT

3. Una hivulliuruti aturutiqaqtuq tamainnun ajurnavjaktunun havaktikhanun havaakhanun pihimajut *Kavamatkunni Havaktinut Maligaq*, kihiani hapkuat:
  - Qulliq Alruyaktuqtunik Ikumatjutiit (QEC)
  - Maligaliqiyit Ikayuqtit Katimayiit
  - Titiraqviat Maligaliuqtiiit
  - Havagviat Atanilluaq Niruaqtulirijit Havakti
  - Ihuighungnikkut Katimajiit – Havaktiit Aanniaqtailinirnit Akiliuhirnakkullu Katimajiingit

UNNIQTUTIT

4. **Havagvikhat Ilagiarutit** akiliuhiaikhat akitturjuumijut iliuraqtauhimajut uqautigijaangani niuvvaanikkut akiraqtuinikkut kitunun qakugunguraangat havaamun (uvvaluuniin katimajut havaangit) ilaliutihimajut atuqtaujunun akiliuhianun havaktauhimajut haffumuuna havaatigut naunaijainikkut havaauhiitigut. Iliuraqtaujuq angiqtaukpat taapkunanna Maniliqinikkut Munaqhijut Katimajiinginnit.
5. **Qitqani Kiuvikhaqaqtukhat Katimajiit (CAC)** katimajiit Tugliujut Atanngujat uvvalu munaqhijut pitquiblilik angigutinik haffumunga havagvikhat ilagiarutit akiliqtuijunun hapkunanna Maniliqinikkut Munaqhijut Katimajiinun.
6. **Maniliqinikkut Munaqhijut Katimajiit** katimajiuujut hapkununga Atanngujat Katimajiit havaktauhimajut munaridjutinik hapkununga maniliqinikkut munaridjutinun uvvalu titiqqiqinikkut hapkununga GN-kunnun. Angirutaujut ataniudjutit haffumunnga havagvikhat ilagiarutit ilaujut akiligakhat.
7. **Aullaqtiriaruta Manikhaakhaq** akiliakhaujuq pijauninganik havaarijaangani havaariinarninganik inikhami. Manikhaq, akiliuhiarutait, ikajuutikhat, akiliuhiaikhat havangnaitillugu avatquttuguluuniit akiliuhiaikhat ilaunngittut akiliuhiaikhanut.
8. **Kinauniqaqtut Havaakkhat** havaakkautaujut aadjikiiktumik havaaqaqtut munarijakhaillu.

IHARIAGIYANGIT

9. Havagvikhat Ilagiarutit pidjutiqaqtukhat akiliuhiaikhanun taapkua aadjikiiktut niuvvaanikkut avatquhimaittumik 25% ukiumi akiliuhianun. Angiqtaukpat hapkunanna Maniliqinikkut Munaqhijut Katimajiit (FMB), havagvikhat ilagiarutit aulalimaittut hitamanik (4) ukiunik ubluarin angirutikkut, pijaarlutik ihuaqhaijdjutikhanik.

10. Havaktiit havaaqaqhutik angiqtauhimajut havagvikhat ilagiarutit ilakhanik tunijauniaqtut ilakhanik ubluanit angiqtaudjunmik nungunniarutaanut ubluanit ilakhanik, imaaluuniit taimaaqtirnikkut ubluanik, naliak hivuani.
11. Havaktit havaanikitaujut havaaqaqhutik angiqtauhimajut havagvikhat ilagiarutit ilakhanik tunijauniaqtut ilakhanik ubluanit havaktitauvikhanit nunguani ubluanit ilaurutikhanut, imaaluuniit taimaaqtittinikkut ubluua, naliak hivuani.
12. Tamaita angiqtauhimajut havagvikhat ilagiarutit titiraqhimamajut uvani Naunairvik A.
13. Havagvikhat ilagiarutit ihumagijauniaqtut taimaattauq aallat qanuq ihuaqhijuumirlugu havaktukhaqhiuqtut uvvalu pihimanikkut qiniqtaujut uvvalu unaguqpallianikkut uvvalu havaatigut akiliuhiangit tautungaqtut ajuqhautaulluaqtut havaktikhaqhiurnikkut.
14. Taamna ilitarijauhimajuq tukhiqtauhimajuq havagvikhat ilagiarutit havaktaujuukhaq talvannga Tuglia Ministamin talvani havagviani/nunallaani havagvingmi, aturlugu hanaqidjutikhangit naunaijariiqlihimajut talvani Malikhautikharnik naunaitkunmi uvani atuqtakharnik.
15. Havagvikhat ilagiarutit piliuqtaunngittut himmautikhainnik GN-kut havaktikhaqhiurnikkut imaalu pukungnikkut havaktaunikhanik.
16. Havagvikhat ilagiarutit ahivaqhimanngittut hunaliqaa havaktunit angiqatigiigutingit GN-kullu pihimainnaqtut ihumaqhuutinik atuliriangani pilimmakhariangani havaktut ilagiarutinik hunauningani.
17. Tukhirautit havagviat/nunallaani timigijait naunaittumik tautuktittijukhat taimaa:
  - Piqaqtuq naunaiqhimajumik havaktukhaqhiuqtut uvvalu/uvvaluuniin pihimanikkut ajuqhautinik Kitunun havaamun, uvvaluuniin katimajut havaat. Una tautuktaujaqtuq imaa:
    - i. Nalunairutit malrugnik ihuanngittunik pinahurridjutaujuq inuqaliriangani inikhaq atuqhimajunik 24-ni tatqiqhiutini;
    - ii. Naunairutikhangit havaktunik nuutiqhimaqtunik akikhangit, taimaaqtiqtunun apiqhuijunik naunairutingnik, havaktunigluuniit naunairutingnik;
    - iii. Naunairutit ahikkuuqtittinikkut ukunani akiliuhiani naunaijaqhimajuni akittutilaanginni akiliqtuiplunilu aajjikkiingniqaqtunik havaakkhanik uvani kavamatkunni havagvingni havaanikkut niuvvaajini Kanatami; unalu
    - iv. Akinga havagvikhat ilagiarutit piinnarialik uumanit atuqtaujut manik.

18. Havagvikhat ilagiarutit akiligakhat pijutiqarniaqtut ukuninnga piqariaqarninginnik:
- Pidjutiqalimaittut akiturjuuminirmun ataani qujaginnaq aallat akiliuhianun aittuitit;
  - Pidjutiqarniaqtauq atuqtauraanginnaqtuq maligakkut piijarutit;
  - Havaguirumik; unalu
  - Hitamanik (4) ukiunik talvannga ublunganin angirutimin, piqarluni aallanguqtirnirnik.
19. Havagviat Havaktuliqiyikkut pihimaniaqtut naunaitkutikhainik tamainnik havagvikhat ilagiarutit angiqtauhimajut.
20. Qujaginnaq angiqtauhimajut havagvikhat ilagiarutit ihivriuqtaujaqtut hivuani nungunnianun ubluu uvvalu taimaaqtauniaqtuq, ihivriurutit tautungaqtut taapkua tadjamin naunaijautit naunaijaqhimannngittut ilaliutihimajut akiliuhiaikhat aulahimmaaqtumik.
21. Tukhiqtun havagviangit/nunallaani timigijainnit aulattittijukhat tukhidjutikharnik ihivriudjutikharnik aulahimajunik havagvikhat ilagiarutit taimaa 6 nik tatqiqhiutingnik taimaa nutqaqtinnani.
22. Havagvikhat ilagiarutit akiliqtaulimaittut nungungniitigut ubluu.
23. Piqanngittuq ihumaqhuutinik uuktufaarutinik inungmit havagviujumiluuniit/kavamani timigijainit ihumaliurutinik ahivariangani mikhivaallirianganiluuniit havagvikhat ilagiarutit.
24. Piittuq qanuriliurutingit havagvikhat ilagiarutit aallanngurninga naunaijaininga havaamut naunaijaqtuq havaamut naunaijainiq havaanganut naunaijainiq havaanga.
25. Talvani havagvikhat ilagiarutit akiliuhiaq ihumagijaujuq ihuaqtuq, iliuraqtaujuukhaq tamainnut kinaujaakhaanik havaakhat kavamatkunni. Havagiit Havaktuliqiyikkut Kiinauyaliqiyitkunnillu ihuaqhainiaqtut naunaiqhitikhanik imaaluu uukturlutik havagvikhat ilagiarutit akiliqtaujukhanik naunaijainikkut havaakhanik.

HAVAUHIKHAT

26. Havagviuyuq/kavamani timigijait iniqhijariaqaqtut uuktuutinik Havagvikhat Ilagiarutit Tunihijutinik (Naunairvik B) pipkariangani piqariangani tamainnik aturniqaqtunik titiraanik nalunairutinik unalu (kihani kiklihimannngittut):
- Hulaqutait kivgaqtuutit imaa havaktikhaqhiunngittumik havaanik;

- Qaffiuningit uvvalu aallagiit havaktiqanngittut (qaffit havaakhat, humi najugaqaqtut, taimaaluu);
- Tadja havaaq naunaijarningit (akiliqhijutinik aipaagutuaraangatalu manikhaakhainik) tuukhiraujullu havagvikhat ilagiarutit amigainningit (avatquugiaqanngittuq 25%-mik aulaqtiriarunmi manikhaani);
- Havaanganik naunaijainiq (akiliuhiangit unalu ukiumi akiliuhiangit) tamainni aallanngurningani atanngujuajullu havaangit;
- Uuktuqpaktut havaktikhaqhiuriami havaanikitaujaangani inuqaliriangani inikhaq (qaffit uukturningit, qanurittut takupkajutit, tuhaqtidjutit atuqtaujut, qakunnguraikpat, hunauninginiglu);
- Qanuringanit akittaqtautit havauhiit (qaffit uuktuutit, qaffiuningit ihivriuqtauhimajut uuktuqtut, taimaaluu);
- Naunaijainiq ihuaqtumik nutaaq havaaq naunaijainiq naunaitkutingit (piumajaujuq ilihimaniq, ajuittaminik, pittaaqtaminiglu pittaarninga pitquauhimajut, titiraqtaujukharluuniit piqutin);
- Pijakhat ihuaqhoffaarlugit havaakhat uvvaluuniin tunihilugit kivgaqtuutit aallatqiinik qanuriniitigut;
- Iniqhinikkut upalungajautit, uvvaluuniin hivitujumik-kikliqaqtut havaktut upalungajainikkut pinahuarutit, tautuktittillutik qanuq havaktukhaqhiurnikkut uvvalu pihimanikkut ajuqhautit uqaudjauliqtut haffuminngatut ilihaqtit ilihaidjutit, ajuqhautit; unalu
- Aadjiliurutigiblugin kavamatkut havagviit akiliqhugit naunaijautit aallanin Kanatami nunainin.

27. Tujuutigijaujut (Naunairvik B) angiqtajariaqaqtut sainiqtaulunilu havagviujumit/kavamani timiujup Tuglianit Ministaujup tujuulunilu Tuglianut Ministaujumut Havaktuliqiyikkut.

28. Havagviat Havaktuliqiyikkut ihivriuqhiniaqtut, qaujhailutik, imaaluu naunaijarlugit naunaitkutikhat tujuqtinnatik uuktuutikhamik taavunga Qitqani Kiuvikhaqaqtukhat Katimajiit (CAC) pitquauhimajut.

29. CAC-kut ihivriurniaqut pipkailunilu atuliquajajumik tukhiqtuutinmik havagviujumik/kavamani timiujumut.

30. Ihivriuriangani havagvikhat ilagiarutit tukhiqtut CAC-kut ihumaginiqtait qaffiuninginik pidjataujut, ukualu:

- Titiraqhimajut havaktukhaqhiuqtut uvvalu pihimanikkut hapkunani GN-kuni;
- Ihuaqtut havagvikhatigut naunaijautit;
- Havakviup qanuriningania;
- Illuani akturningit;
- Aadjiliurutikhait akiit akiliuhianun qitqani GN-kut aallallu nunat; unalu

- Aadjiliurutigiblugin atauttimun akiliuhiakhat (akiliuhiat uvvalu ikajuutit) qitqani GN-kut uvvalu aallat nunat.

31. Ihivriuqtauukpat CAC-kunit, tukhiqtuq havagviujuq/kavamatkunni timigijait tunihijariaqaqtut tukhiunmik FMB-kunnut. Apiqhuit ilaujukhat naunajautit pitquidjutikhanun hapkununga Havaktuliqiyikkut ukualu CAC-kut.

32. Havagviit/nunallaani timigijait apiqhijut hiviturjuumilutik atuqtajunun havagvikhat ilagiarutit aullarutijukhat havauhikhaanik imaa 6 sit tatqiqhiutit hivuani nunguani ubluu.

33. Tukhiqtut ilagiarutikhamik pipkajariaqaqtut tamainnik hivuniqhijutinik aturiaqaqtunik Uiguani 24-mi uvani atuqujaujumi aktturninginiglu havagvikhat ilagiarutit ublumimut.

ATANIQTUIDJUTIT NAUNAIJAUTILLU

34. *Kavamatkunni Havaktinut Maligaq*

35. *Maniliqinikkut Munaqhijut Katimajiit*

36. *Qitqani Kiuvikhaqaqtukhat Katimajiit*

UQARVIKHAT

37. Aallanik ilitturipkaidjutikhanik naunajattiarutikhanigluunniit, uqaqatigidjavan:

Aulapkaiji, Havaktikhaqhiurnikkut
Havaktuliqiyikkut
Iqaluit, Nunavut
867-975-6222

unaluuniit

Aulapkaiji, Havaktuliqijini Piqatigiingutainun Havaanunlu Naunaijarnikkut
Havaktuliqiyikkut
Iqaluit, Nunavut
867-975-6211

unaluuniit

ᓇᓱᐊᕗᑦ ዘመᓂ ላጀጀ መጀጀ
Building *Nunavut* Together
Nunavut liuqatigiingniq
Bâtir le *Nunavut* ensemble

Havaktuliqiyikkut Maliktaħħit
1410: Havagħikħat Ilgħiġarrit

Aulapkaiji, Akiliuhiarutikhanut Ikajuutikhanullu
Kiinauyaliqiyitkut
Iqaluit, Nunavut
867-975-6870